

Een baptist tussen reformatorischen en evangelischen

Op 13 en 14 januari j.l. belegde de Evangelische Alliantie een conferentie om reformatorischen en evangelischen met elkaar in gesprek te brengen. Onder de 120 deelnemers waren heel wat reformatorischen. Degelijke dominees, ouderlingen en bestuurders, vooral uit de hoek van de Gereformeerde Bond in de hervormde kerk. Degelijkheid en duidelijkheid typeerden hun optreden. Ze konden theologisch duidelijk geformuleerd vertellen wat zij geloven. Ondanks alle kommer en kwel in hun kerken legden ze een grote trouw aan die kerken aan de dag. De gereformeerde prof. dr. K. Runia wees deze reformatorische zorg om de kerk als instituut aan als één van de belangrijke verschillen tussen reformatorischen en evangelischen. In reformatorische visie is de kerk méér dan de geestelijke gemeenschap tussen wedergeborenen. De kerk is ook het zichtbare instituut dat de eeuwen omspant, dat de geslachten in zich verenigt, dat haar eenheid goed doordacht zwart op wit in belijdenisgeschriften aanbiedt.

De evangelischen vormden een kleurrijk gezelschap: mannen en vrouwen, werkzaam in evangelische organisaties als Kruistochten, Youth for Christ, Continental Sound, Instituut voor Evangelisatie, e.d. En voorgangers en oudsten uit allerlei evangelische gemeenten. De eerder genoemde K. Runia wees op de neiging in de evangelische beweging om eenheid in traditie, organisatie en theologie te veronachtzamen ten gunste van actuele ervaring, geestelijke gemeenschap en persoonlijke schriftuitleg. De evangelische Ben Hoekendijk deed er nog een schepje bovenop door te stellen dat de vernieuwde werking van de Geest in opwekkingen steeds door alle kerkelijke tradities, organisatie en instituten heen breekt. Deze radicale relativering (of veroordeling?) van traditionele, organisatorische en theologische eenheidsstructuren werd Hoekendijk niet door alle evangelischen in dank afgenomen. Maar kijkend naar de veelkleurigheid van de evangelische conferentiegangers moest je wel tot de conclusie komen dat individualisme en versplintering tenminste tendensen zijn in de evangelische beweging.

Tussen al die reformatorischen en evangelischen zat ook ik. Samen met nog een paar baptisten. Ik zat er omdat ik er diep van overtuigd ben dergelijke ontmoetingen als baptist niet te mogen missen. Onze gemeenschap heeft voor een deel altijd geleefd van impulsen uit wat sinds bijna anderhalve eeuw de evangelische beweging wordt genoemd. In deze tijd is onze relatie tot die beweging een dubbele: we leven er van (velen uit deze beweging worden lid van een baptisten gemeente) en we sterven er aan (de evangelische beweging zuigt ook leden en activiteit uit onze gemeenten weg). Daarbij komt dat verontruste reformatorische christenen een geestelijk onderdak in onze gemeenten zoeken. Om al deze redenen wilde ik de conferentie meemaken. Ter conferentie vroeg ik mij regelmatig af wat ik nu ben: evangelisch of reformatorisch? Waarschijnlijk geen van beide. Hoewel ik van beide meer heb dan ik in momenten van vervreemding wil weten. Ik ging naar huis met de gezegende gedachte dat ik ook niet één van beide behoef te zijn. Want waren evangelischen en reformatorischen zelf niet de gehele conferentie bezig om, bij alle profilering van eigen identiteit, die eigen identiteit in openheid naar de ander te relativieren? Waarom zou ik dan niet op eenzelfde wijze baptist mogen zijn?

De conferentie was inspirerend en frustrerend tegelijk. Ze was inspirerend: je kon samen zingen en bidden. Je voelde je verbonden in de nadruk op het gezag van de Schrift, op het verlossingswerk van Christus, op de geloofsbeleving en op de zendingsopdracht. En ze was frustrerend: bij dieper doorpraten bleken de verschillen heel diep te zitten. Wat ik het mooiste vond? Heel dwaas misschien - maar zo gaat het soms in het geloof - toen tijdens het zingen van een opwekkingslied een dominee uit de Gereformeerde Bond als een pinksterbroeder zijn hand hief. Misschien laat hij zondag weer psalmen op hele noten zingen. Niet uit kerkelijke dwang maar uit overtuiging. Dit tekent de situatie. In de ontmoeting der verschillende tradities en stromingen moet het één en ander samen knunngaan. In openheid voor verandering mag je jezelf blijven. Maar die open ontmoeting mag je niet missen.

Olof de Vries